

*B. Perić, Olgica Perić*¹

MAKROMICETE CRNE GORE
(18. priplog proučavanju makromiceta Crne Gore)
THE MACROMYCETES OF MONTENEGRO
*(Contribution to the knowledge of the
macromycetes of Montenegro 18)*

Izvod

Rad predstavlja rezultate istraživanja koje se odvija u okviru projekta "Gljive Crne Gore" u CANU, ostvarene tokom 1997. godine. Listom proučenih i sistematizovanih taksa obuhvaćeno je 119 *Basidiomycotina* i 8 *Ascomycotina*. Od toga 16 vrsta su novoopisane za Crnu Goru.

Ključne riječi: Crna Gora, makromicete, 1997. godina, zaštita.

Abstract

The paper presents the results of researches carried out, in the frame of the project "Fungi of Montenegro", during 1997. The list of taxa investigated encloses 119 Basidiomycotina and 8 ascomycotina, from which 16 species are newly established for Montenegro.

MATERIJAL I METOD RADA

Prve podatke o makromicetama u 1997. godini zabilježili smo aprila mjeseca u blizini Podgorice tokom uobičajenih obilazaka markiranih staništa. U maju i junu smo napravili više dnevnih izleta na Hum Orahovski i njegovu okolinu.

Krajem juna napravili smo dnevni izlet do Grahova i Crkvice na padinama Orjena ali zbog izuzetne suše naišli smo samo na tragove prošlogodišnjih karpofora nekoliko poznatih vrsta.

Početakom jula obišli smo Žabljak gdje smo tokom petodnevnog

¹ Branislav i Olgica Perić, Mikološko društvo Crne Gore, Podgorica, Kralja Nikole bb

boravka, i pored velike suše koja je omela fruktifikaciju, sakupili nešto materijala. Na Žabljaku smo obišli staništa oko Crnog jezera i Vojnog odmarališta, stazu prema Savinom kuku do Velike karlice, šumu oko Zminjeg jezera, Mlinški potok, Motički gaj, Virak a u povratku Crna poda.

Krajem jula boravili smo u NP "Biogradska gora" obilazeći poznate nam i nove lokalitete. Tu smo zabilježili podatke sa sljedećih lokaliteta: Lalev potok, šume oko Biogradskog jezera, Lazovi, šuma iznad Lazova, Ursulovačko jezero, Bistrica, Bistrica - imanje Markovića, Bistrica - Ravnjak, Bistrica - Cekiljača. Sa Biogradskog jezera napravili smo jednodnevni izlet do Jelovice obilazeći lokalitete duž potoka Kurmarija.

Nakon toga uputili smo se prema sjevernom zaleđu Komova. U Mateševu na imanju Ivančevića u toku kratkog obilaska registrovali smo jedan broj vrsta a potom na Štavni u podnožju Koma Vasojevičkog još nekoliko. U Konjusima smo, pri kraju dana obišli privatnu šumu (*Larix europea* DC.) gospodina Kastratovića, sadenu prije tridesetak godina.

Naše očekivanje da ćemo u šumama jele i smrče na Hajli, nakon kiša koje su pale tokom prethodne nedjelje, doći do povoljnijih rezultata, obistinilo se. Prikupili smo interesantnog materijala i zabilježili nekoliko novih vrsta za Crnu Goru. U povratku ka Podgorici preko Trešnjevika i Veruše na usputnim staništima prikupili smo dodatnu građu. Iako su vremenske prilike pogodovale razvoju karpofora, zbog sušenja i obrade materijala, morali smo prekinuti boravak na terenima.

Sredinom avgusta boravili smo na južnoj strani komovskog masiva na katunu Bindža. Skoro svakodnevno smo obilazili dobro znana nam staništa i prikupili i obradili dosta zanimljivog mikološkog materijala.

Nakon povratka u Podgoricu do kraja mjeseca još par puta smo obišli Hum Orahovski i njegove padine, i nastavili sa jednodnevnim izletima na ovo područje u IX, X i XI mjesecu. Za to vrijeme napravili smo šest obilazaka mikoloških staništa na ovom prostoru.

Tokom novembra obišli smo lokalitet Ivanova korita u NP "Lovćen".

Istovremeno, nastavili smo s obilascima staništa u okolini Podgorice u vještačkim šumskim sastojinama na Ljuboviću i Gorici.

Prikupljeni materijal je fotografisan i makroskopski opisan na terenu. Hemijske reakcije radili smo na svježem materijalu tamo gdje je to bilo potrebno u procesu identifikacije a mikroskopsku analizu smo radili po povratku sa terena. Na terenu smo bilježili zapažanja o promjenama uočenim na lokalitetima. Eksikate novih vrsta za Crnu Goru pohranili smo u našu porodičnu zbirku.

Identifikacija je radena uz pomoć sljedeće literature: BREINTEBACH, KRÄNZLIN-1984, 1986, 1991, 1995, BUCZACKI, 1989, CETTO, 1970-1993, DENNIS, 1978, FOCHT, 1986 1987, FOIERA, 1993a, 1993b, GALLI, 1996.

Lista identifikovanih vrsta urađena je po sistematskoj pripadnosti uz pomoć generalne klasifikacije BON (in: MAZUIR 1995).

ISTRAŽIVANI LOKALITETI

Tokom istraživanja u 1997 godini obilazili smo su sljedeće lokalitete:

- Hum Orahovski sa staništima na Gradenu, Šaljezama i Koritima,
- Grahovo i Crkvice na padinama Orjena,
- NP "Durmitor" sa staništima u Žabljaku, oko Crnog jezera i Vojnog odmarališta, šumu uz stazu prema Savinom kuku do Velike karlice, šumu oko Zminjeg jezera, Mlinski potok, Motički gaj, Virak, Crna pada,
- NP "Biogradska gora" sa staništima, Lalev potok, šume oko Biogradskog jezera, stanište Lazovi, šumu iznad Lazova, Ursulovačko jezero,
- Mojkovac sa staništima u neposrednoj okolini grada,
- Bistrica imanje Markovića, Ravnjak i Cekiljača,
- Jelovica sa staništima uz potok Kurmarija,
- Mateševo sa staništem na imanju Ivančevića,
- Kom vasojevički sa staništem na Štavni,
- Konjusí sa staništem uz privatnu šumu ariša (*Larix europea*)
- Hajla, šuma na prevoju prema Metohiji,
- Trešnjevik,
- Veruša,
- Kom kučki sa staništima na Bindža, Vučji potok i Kurlaj,
- NP "Lovćen", sa staništem Ivanova Korita,
- Podgorica, vještačke šumske sastojine na Ljuboviću i Gorici,

REZULTATI PROUČAVANJA
SPISAK PROUČENOG I SISTEMATIZOVANOG MATERIJALA
B A S I D I O M Y C O T I N A

HOMOBASIDIOMYCETES

BOLETALES

Boletaceae

- Boletus aereus* Bull. ex Fr. - Komovi: Bindža, Podovi na livadi u dubokoj travi pored *Fagus moesiaca*, 12. 08. 1997.**
- Boletus aestivalis* Paulet: Fr. - Gradén, hrastova šuma, 24. 06. 1997; Komovi: Bindža, ivicom šume *Fagus moesiaca*, 12. 08. 1997.**
- Boletus appendiculatus* Schff. ex Fr. - Veruša, na padinama Planinice uz bukvu (*Fagus moesiaca*), 02. i 09. VIII 1997.**
- Boletus calopus* Fr. - NP "Durmitor": Žabljak, u šumi jele i smrče 13. 07. 1997.
- Boletus edulis* Bull.: Fr. - Komovi: Bindža, u šumi *Fagus moesiaca*, 12. 08. 1997; Kući: Gradén ivicom bukove šume (*Fagus moesiaca*) 24. 08. 01997.**
- Boletus erythropus* Fr. - Kući: Raušnik, u hrastovoj šumi, 28. 06. 1997**, Žabljak, u šumama jele i smrče oko Crnog jezera, oko Zminjeg jezera, u Mlinskom potoku i Motičkom gaju, 10, 11, i 12. VII 1997; Komovi: Bindža, ivicom bukove šume (*Fagus moesiaca*), 11. 08. 1997; Kući: Gradén, Šaljeze, u bukovoj šumi 21. i 24. VIII 1997.
- Boletus fechtneri* Velenovsky - Korita ispod Huma Orahovskog, 23. 06. 1997; Veruša, Planinica, ispod bukve, 02. i 09. VIII 1997; Kući: Gradén, Šaljeze, u bukovoj šumi 22. 08. 1997; Kući: Raušnik, ivicom hrastove šume 24. 08. 1997.*
- Boletus impolitus* Fr. - Mojkovac: Bistrica, livada u Ravnjaku, ispod divlje jabuke i leske, 29. 07 1997.*
- Boletus luridus* Schff. ex Fr. - Kući: Raušnik, u hrastovoj šumi, 28. 06. 1997; Mojkovac: Bistrica, ispod drema i jascna 27. 07. 1997**, Mateševo na livadi na imanju gospodina Ivančevića 31. 07. 1997**, Hajla, u jelovoj šumi, 01. 08. 1997**, Veruša,

- na padinama Planinice uz bukvu, 02. 08. 1997; Kuči: Šaljeze, u bukovoj šumi 21. i 24. VIII 1997**; Kuči: Građen, na livadi 06. 09. 1997.
- Boletus luridus* var. *erythroteron*** (Bezdek) Pilat et Dermek - Kuči: Raušnik u hrastovoj šumi 28. 06. 1997; Kuči: Šaljeze, u bukovoj šumi (*Fagus moesiaca*) 21. i 24. VIII 1997.*
- Boletus satanas*** Lenc. - Kuči: Građen, Raušnik na putu u hrastovoj šumi 24. 08. 1997.**
- Chalciporus piperatus*** (Bull. ex Fr.) Bataille - Jelovica: Kurmarija, ispod jele 30. 07. 1997**; Komovi: Bindža, Paljevi ispod *Pinus nigra*, 11. 08. 1997; Kuči: Šaljeze, u bukovoj šumi (*Fagus moesiaca*) 21. i 24. VIII 1997.**
- Chalciporus pseudorubinus*** (Thirring) Pilat et Dermek - Kuči: Hum Orahovski, uz *Pinus heldreichii*, 06. 09. 1997.
- Gyroporus cyanescens*** (Bull. ex Fr.). - NP "Biogradska gora" na početku puta za Dolove, 25. 07. 1997.
- Leccinum aurantiacum*** (Bull. ex Fr.) S. F. Gray - Veruša, na padinama Planinice uz *Populus tremula* L., 02. 08. 1997.
- Leccinum griseum*** (Quél.) Sing. - Mojkovac: Bistrica, Ravnjak, ispod graba 27. 07. 1997**; Mateševo, na livadi na imanju Ivančevića 31. 07. 1997.** Konjusi: na imanju gospodina Kastratovića, u travi ispod ljeske 31. 07. 1997.**
- Leccinum scabrum*** (Bull.: Fr.) S. F. Gray. - Komovi, Trešnjevik, ispod sađenih breza, 02. 08. 1997.**
- Suillus albobocculosus*** Watl. et Pant. - Kuči: Građen, Raušnik, na livadi uz *Pinus heldreichii*, 06. 09. 1997**; Podgorica: Gorica, u miješanoj četinarskoj šumi uz *Pinus halepensis*, 02. 11. 1997.
- Suillus granulatus*** (L.: Fr.) Kuntze - Korita, ispod Huma Orahovskog, pored *Pinus heldreichii* i *Juniperus nanna* 24. 06. 1997.NP "Lovćen", Ivanova korita u bukovoj šumi, 19. 08. 1997.**
- Xerocomus chrysenteron*** (Bull. ex St. Amans) Quél. - Žabljak, u šumama smrčice i jele, 13. 07. 1997; Hajla, u jelovoj šumi, 01. 08. 1997 **; Komovi: Bindža, ivicom bukove šume (*Fagus moesiaca*), 11. 08. 1997.**
- Xerocomus spadiceus*** (Fr.) Quél. - Komovi: Kurlaj, u mešanoj šumi *Abies alba* i *Fagus moesiaca*, uz panj bukve (*Fagus moesiaca*)

pored puta, 09. 08. 1997; Kući: Graden, ivicom hrastove šume 24. 08. 1997.*

Xerocomus subtomentosus (L. ex Fr.) Quél. - Mojkovac, uz *Quercus cerris*, 12. 06. 1994**; Graden, u hrastovoj šumi, 28. 06. 1997. i 06. 09. 1997.**

Paxillaceae

Paxillus atrotomentosus (Batsch.) Fr. - Žabljak: Crna poda na trulom panju bora, 14. 07. 1997; Konjusi: u sadenoj šumi *Pinus nigra* gospodina Kastratovića, na panju, 31. 07. 1997.**

Paxillus panuoides (Fr. : Fr.) Gilb. - NP "Lovćen": Ivanova korita, na suvoj grani *Pinus nigra*, 16. 11. 1997.**

Gomphidiaceae

Chroogomphus rutilus (Schaeff. : Fr.) O. K. Miller - Kući: Raušnik, pored mladih *Pinus heldreichii* 24. 08. 1997. i 06. 09. 1997.**

RUSSULALES

Russulaceae

Lactarius deliciosus Fr. - Jelovica, Kurmarija na ivici šume pored jele 30. 07. 1997**; Podgorica: Gorica, u vještačkoj četinarskoj sastojini, 02. 11. 1997; Podgorica: Ljubović, u vještačkoj četinarskoj sastojini, 03. 11. 1997.

Lactarius sanguifluus (Paulet ex Fr.) Fr. - Kući: Hum Orahovski u blizini *Pinus heldreichii*, 06. 09. 1997; Podgorica: Ljubović, u vještačkoj četinarskoj sastojini, 03. 11. 1997.**

Russula aurata (With.) Fr. - Kući, Šaljeze, u bukovoj šumi, 28. 06. 1997; Mojkovac: Bistrica, Ravnjak, na livadi u mahovini ispod graba 27. 07. 1997.*

Russula cyanoxantha Schff. ex Fr. - NP "Biogradska gora" u šumi *Fagus moesiaca*, 14. i 26. 07. 1997; Komovi: Bindža, ivicom bukove šume (*Fagus moesiaca*), 11. 08. 1997; Kući: Hum Orahovski, u bukovoj šumi, 06. 09. 1997.**

Russula sanguinea (Bull. ex St. Amans) Fr. - Komovi: Bindža, Paljevi ispod *Pinus nigra*, 13. 08. 1997.**

TRICHOLOMATALES

Hygrophoraceae

Hygrocybe conica (Scop. ex Fr.) Kummer - Kući: Hum Orahovski, u blizini katuna, u travi ispod *Pinus heldreichii*, 06. 09. 1997**;
Podgorica: Gorica, u iglicama ispod *Pinus halepensis*, 03. 11. 1997.**

Hygrophorus hypothejus (Fr. ex Fr.) Fr. ö NP "Lovćen": Ivanova korita, u šumi *Pinus nigra*, 16. 11. 1997.

Hygrophorus latitabundus Britz. - NP "Lovćen" - Ivanova Korita, u šumi *Pinus nigra*, 16.11.1997. *

Pleurotaceae

Panellus stipticus (Bull. ex Fr.) Karsten - NP "Biogradska gora" pored jezera, na panju 25. 07. 1997; na panju *Fagus moesiaca* Hum Orahovski 14. 11. 1997.**

Panus conhatus (Bull. ex Fr.) Fr. - Mojkovac: Bistrica, ispred kuće gospodina Tasića, ispod breze 27. 07. 1997; Hajla, na jeli, 01. 08. 1997**; Kući: Građen, Šaljeze, u bukvoj šumi (*Fagus moesiaca*) 24. 08. 1997. **

Pleurotus ostreatus (Jacq. ex Fr.) Kummer - NP "Biogradska gora" pored jezera 25. 07. 1997.**

Tricholomataceae

Clitocybe vermicularis (Fr.) Quéf. - Podgorica: Gorica, u vještačkoj četinarskoj sastojini, 03. 04. 1997.**

Laccaria amethystina (Bolt. ex Hooker) Murril - Komovi: Bindža, ivicom bukove šume (*Fagus moesiaca*), 11. 08. 1997**; Kući: Hum Orahovski, u blizini *Pinus heldreichii*, 06. 09. 1997.

Laccaria laccata (Scop. ex Fr.) Berk. et Br. - Jelovica: Kurmarija, ispod jele 30. 07. 1997**; Komovi: Bindža, ivicom bukove šume (*Fagus moesiaca*), 11. 08. 1997.**

- Lyophyllum connatum* (Schum. ex Fr.) Sing. - Mateševo na livadi na imanju gospodina Ivančevića 31. 07. 1997.**
- Rickenella fibula* (Bull. ex Fr.) Raith - Podgorica: Gorica, u mahovini u vještačkoj šumskoj kulturi uz stabla *Pinus halepensis*, 02. 11. 1997.
- Tricholoma scalpturatum* (Fr.) Quél. - Komovi: Bindža, Podovi u travi uz bukovu šumu, (*Fagus moesiaca*) 11. 08. 1997.**
- Tricholomopsis rutilans* (Schff. ex Fr.) Sing. - Žabljak, u blizini Vojnog odmarališta, 10. 07. 1997.

Dermolomataceae

- Oudemansiella radicata* (Relhan ex Fr.) Sing. - Žabljak: Motički gaj, u bukovoju šumi, 12. 07. 1997; NP "Biogradska gora" u bukovoju šumi iznad Lazova (*Fagus moesiaca*) 25. 07. 1997; Mojkovac: Bistrica, Ravnjak, uz bukov panj, 27. 07. 1997**;
- Jelovica: Kurmarija, ispod jele 30. 07. 1997**;
- Komovi: Štavna, u bukovoju šumi, 31. 07. 1997**;
- Kučić: Graden, Šaljeze, u bukovoju šumi (*Fagus moesiaca*) 21. i 24. VIII 1997**;
- Kučić: Raušnik, na panju bukve, (*Fagus moesiaca*) 06. 09. 1997**;
- Kučić: Graden, na panju bukve, 06. 09. 1997.

Marasmiaceae

- Collybia confluens* (Pers. ex Fr.) Kummer - Komovi: Bindža, u šumi *Fagus moesiaca*, 12. 08. 1997.**
- Collybia dryophila* (Bull. ex Fr.) P. Kummer - Bjelopavlići, hrastovo-grabova šuma, 01. 05. 1997**;
- NP "Biogradska gora" na lišću u šumi *Fagus moesiaca*, 29. 07. 1997**;
- Podgorica: Gorica, u vještačkoju četinarskoju sastojini, 02. 11. 1997.
- Collybia platyphylla* (Pers ex Fr.) Quél. - NP "Biogradska gora" na lišću u šumi *Fagus moesiaca*, 14. i 29. VII 1997.
- Marasmius aliaceus* (Jack. ex Fr.) Fr. - NP "Biogradska gora" pored jezera 25. 07. 1997; Jelovica: Kurmarija, ispod jele 30. 07. 1997**;
- Komovi: Štavna, na ex trulom bukovoju panju, 31. 07. 1997**;
- Komovi: Bindža, u bukovoju šumi, (*Fagus moesiaca*) 11. 08. 1997.**

- Marasmius oreades* (Bolton ex Fr.) Fr. - Žabljak: Virak, na livadi, 12. 07. 1997.**
- Marasmius rotula* (Scop. ex Fr.) Fr. - NP "Biogradska gora" pored jezera, na natrulom bukovom deblu 26. 07. 1997; Mojkovac: Bistrica, Ravnjak, na truloj grani javora 27. 07. 1997.**
- Marasmius scorodonius* (Fr.) Fr. - NP "Biogradska gora": Lazovi, 25. 07. 1997.**
- Micromphale brassicolens* (Romagn.) Orton - NP "Biogradska gora" pored jezera, na dobro trulom panju listopadnog drveta 25. 07. 1997.
- Micromphale perforans* (Hoffm. ex Fr.) Sing. - Žabljak: Mliniski potok, 11. 07. 1997**; Jelovica: Kurmarija, ispod jele 30. 07. 1997**; Andrijevića, u mešanoj šumi *Pinus nigra* i *Larix europea*, na truloj grani, 02. 08. 1997.**
- Mycena croccata* (Sched. ex Fr.) Kummer - Komovi: Bindža, Podovi u bukovoj šumi, 11. 08. 1997.*
- Mycena flavipes* Quél.- Komovi: Bindža, u bukovoj šumi, 11. 08. 1997.**
- Mycena pelianthina* (Fr.) Quél. - Komovi: Bindža, u bukovoj šumi, 11. 08. 1997.**
- Mycena pura* (Pers ex Fr.) P. Kummer - Komovi: Bindža, u bukovoj šumi, 11. 08. 1997.**
- Mycena renati* Quél. - NP "Biogradska gora" iznad Lazova 28. 07. 1997.**
- Mycena rosella* (Fr.) Kummer - Hum Orhovski, na zemlji u šumi *Pinus heldreichii* 14. 11. 1997.**
- Mycena seynii* Quél. - Podgorica: Gorica, u vještačkoj četinarskoj sastojini, 02. 11. 1997; Podgorica: Ljubović, u vještačkoj četinarskoj sastojini, 03. 11. 1997.**
- Strobilurus stephanocystis* (Hora) Sing. - Lovćen: Ivanova korita, borova šuma, 02. 05. 1997.**

PLUTEALES

Entolomataceae

- Clitopilus prunulus* (Scop. ex Fr.) Kummer - Mojkovac: Bistrica, pored puta u mješanoj šumi bukve, javora i leske, 29. 07.

1997**; Jelovica: Kurmarija, ispod jele 30. 07. 1997**; Konjusi: na imanju gospodina Kastratovića, u travi ispod leske 31. 07. 1997**; Komovi: Bindža, ispod karaule ivicom bukove šume, 11. 08. 1997; Kući: Gradén, Šaljeze, na livadi ivicom bukove šume 21. 08. 1997. i 06. 09. 1997.**

Pluteaceae

Pluteus atricapillus (Secr.) Sing. - Mojkovac: Bistrica, Ravnjak na bukovim dobro trulim panjevima 27. 07. 1997**; Jelovica: Kurmarija, ispod jele 30. 07. 1997**; Hajla, u jelovoj šumi, na jelovoj grani 01. 08. 1997.**

Pluteus brunneoradiatus Bonnard - NP "Biogradska gora" pored Biogradskog jezera u debelom sloju humusa na trulim deblima bukve i javora, 25. 07. 1997.*

Volvariella speciosa (Fr.) Sing. - Mojkovac: Bistrica, ispred kuće gospodina Tasića, ispod breze 27. 07. 1997**; NP "Biogradska gora" u dolini Biogradske rijeke, 27. 07. 1997.**

CORTINARIALES

Cortinariaceae

Cortinarius hinnuleus Fr. - Kući: Gradén, Šaljeze, po livadi uz bukve, 06. 09. 1997.*

Cortinarius trivialis Lge. - Kući: Gradén, Raušnik, u hrastovoj šumi 24. 08. 1997.**

Hebeloma sinapizans (Paulet ex Fr.) Gillet - Kući: Šaljeze, ivicom bukove šume, 06. 09. 1997.*

Inocybe jurana Patouillard - Kući: Gradén, Šaljeze, na livadi ivicom bukove šume 21. 08. 1997.**

Strophariaceae

Hypholoma fasciculare (Huds. ex Fr.) - Komovi: Bindža, Grope na bukovom panju, 11. 08. 1997; Kući: Gradén, Šaljeze na bukovom panju 24. 08. 1997.

Pholiota squarrosa (Pers. ex Fr.) Kummer - Komovi: Bindža, Plana u šumi *Fagus moesiaca*, 12. 08. 1997.**

Stropharia squamosa (Pers. ex Fr.) Quél. - Hum Orahovski, u bukovom lišću, 26. 10. 1997.**

AGARICALES

Coprinaceae

Coprinus atramentarius var. *squamosus* (Bres.) Romagn. - Podgorica: Masline, naše dvorište na zemlji pored bukovog kolca, 06. 05. 1997. leg. Ilija Perić.**

Coprinus niveus (Pers. ex Fr.) Fr. - Komovi: Bindža, katun, 13. 08. 1997.

Agaricaceae

Agaricus arvensis Schv. ex Fr. - Veruša, na padinama Planinice, na pokošenoj livadi, 09. 08. 1997.**

Agaricus campester (L.) Fr. - Mojkovac: Bistrica, Ravnjak, na livadi 27. 07. 1997**; Veruša, na padinama Planinice, na pokošenoj livadi, 09. 08. 1997**; Kući: Gradon, po livadama, 06. 09. 1997.**

Agaricus macrosporus (Moell ex Schaeff.) Pilat - Veruša, na padinama Planinice, na pašnjaku, 02. 08. 1997.

Amanita crocea (Quél.) Singer - NP "Biogradska gora" iznad Lazova u bukovoj šumi 26. 07. 1997.

Amanita lividopallescens Gill. - Kući: Gradon, Raušnik u hrastovoj šumi 24. 08. 1997.*

Amanita pantherina (DC. ex Fr.) Quél. - Komovi: Bindža, u šumi *Fagus moesiaca*, 11. 08. 1997.**

Amanita pantherina forma *robusta* (DC. ex Fr.) Secr. - Komovi: Bindža, ivicom šume *Fagus moesiaca*, 11. 08. 1997; Kući: Šaljeze, ivicom bukove šume 24. 08. 1997.**

Amanita rubescens (Pers. ex Fr.) S. F. Gray - NP "Biogradska gora" pored jezera 26. 07. 1997; Hajla, u jelovoj šumi, 01. 08. 1997**; Komovi: Bindža, u šumi *Fagus moesiaca*, 11. 08. 1997.

Amanita umbrinolutea Secr. - Žabljak, pored Crnog jezera, 10. 07. 1997; Jelovica: Kurmarija, ispod jele 30. 07. 1997.**

- Amanita vaginata* (Bull. ex Fr.) Quéf. - Kući: Gradén, Šaljeze, u bukovoj šumi 24. 08. 1997.**
- Amanita vaginata* var. *plumbea* Schaeff. ex Fr - Žabljak: Motički gaj u bukovoj šumi, 12. 07. 1997**; NP " Biogradska gora" Lazovi ispod lešnika 28. 07. 1997**; Jelovica: Kurmarija, ispod jele 30. 07. 1997**; Hajla, u jelovoj šumi, 01. 08. 1997**; Podgorica: Ljubović, u vještačkoj četinarskoj sastojini, 03. 11. 1997.**
- Lepiota clypeolaria* (Bull. ex Fr.) P. Kummer - Podgorica: Ljubović, u vještačkoj četinarskoj sastojini, 03. 11. 1997.**
- Lepiota griseovirens* Mre. - Podgorica: Gorica, na palim iglicama *Pinus halepensis*, 02. 11. 1997.*
- Macrolepiota excoriata* (Schaeff. ex Fr.) Moser - Kući: Raušnik, na livadi, 06. 09. 1997.*
- Macrolepiota mastoidea* (Fr.) Singer - Kući: Šaljeze, 06. 09. 1997**; Podgorica: Ljubović, u vještačkoj četinarskoj sastojini, 03. 11. 1997.**
- Macrolepiota procera* (Scop. ex Fr.) Singer - Mateševo na livadi na imanju gospodina Ivančevića 31. 07. 1997**; Veruša, na padinama Planinice na pašnjaku, 02. 08. 1997.

NIDULARIALES

Nidulariaceae

- Cyathus olla* Batsch. ex Pers. - Podgorica: Gorica, na zemlji kraj šumske staze uz *Cupressus sempervirens* 30. 12. 1997.**
- Crucibulum laeve* (Hudson ex Relhan) Kambly ex al. - Podgorica: Gorica, u vještačkoj četinarskoj sastojini, 02. 11. 1997.

SCLERODERMATALES

Astraeaceae

- Astraeus hygrometricus* Persoon - Podgorica: Kakaricka gora, 06. 01. 1997.**

LYCOPERDALES

Lycoperdaceae

Bovista plumbea Pers. ex Pers. - Podgorica: Gorica, u vještačkoj četinarskoj sastojini, 02. 11. 1997. **

Calvatia utriformis (Bull. ex Pers.) Jaap - NP "Biogradska gora" Bjelasica, na livadi pored Ursulovačkog jezera, leg. herpetolozi Georg Džukić sa saradnicima 29. 07. 1997***; Komovi: Bindža, Paljevi, na pašnjaku, 12. 08. 1997; Kući: Šaljeze, 06. 09. 1997. **

Lycoperdon perlatum Pers. - Podgorica: Gorica, u vještačkoj četinarskoj sastojini, 02. 11. 1997.

CANTHARELLALES

Cantharellaceae

Cantharellus cibarius Fr. ex Fr. - Komovi: Bindža, u šumi *Fagus moesiaca*, 11. 08. 1997.

CLAVARIALES

Ramariaceae

Ramaria aurea (Schff. ex Fr) Quél. - Kući: Raušnik u šumi *Quercus pubescens*, 28. 06. 1997.

Ramaria flava (Schff. ex Fr.) Quél. - Komovi: Bindža, u šumi *Fagus moesiaca*, 03. 08. 1997.

POLYPORALES

Phaeolaceae

Phaeolus schweinitzii (Fr.) Patouillard - Žabljak: Crna poda na trulom panju bora *Pinus nigra*, 14. 07. 1997. **

Daedaleaceae

Daedalea quercina (L.) Pers. - Mojkovac: Bistrica, ispred kuće gospodina Tasića, ispod breze 27. 07. 1997. **

Fomitopsidaceae

- Gloeophyllum abietinum* (Bull. ex Fr.) Karst. - Hajla, u jelovoj šumi, na paloj grani jele, 01. 08. 1997.**
- Fomes fomentarius* (L.) Kickx - NP "Biogradska gora" na bukvama *Fagus moesiaca*, 14. i 29. 07. 1997.

Coriolaceae

- Pycnoporus cinnabarinus* (Jacq. ex Fr.) P. Karst. - Žabljak: Motički gaj, na trulim granama, 12. 07. 1997**; Andrijevica, na bukovoj grančici 01. 08. 1997**; Kući: Građen, Šaljeze, u bukovoj šumi, na bukovoj grani 24. 08. 1997. **
- Trametes gibbosa* (Pers. ex Fr.) Fr. - NP "Lovćen": Ivanova korita u bukovoj šumi, 19. 08. 1997.**
- Trametes hirsuta* (Wulf. ex Fr.) Pil. - NP "Biogradska gora" pored jezera na bukovoj grani 26. 07. 1997.**
- Trametes versicolor* (L.) PilÅt - Hum Orahovski, na oborenom bukovom deblu, 26. 10. 1997.

Polyporaceae

- Polyporus arcularius* (Batsch) Fr. - Žabljak: Motički gaj u bukovoj šumi na bukovoj grani, 12. 07. 1997**; Konjusi: na imanju gospodina Kastratovića, 31. 07. 1997**; Komovi: Bindža, u šumi *Fagus moesiaca*, 11. 08. 1997.**
- Polyporus lepideus* Fries - Žabljak: Motički gaj u bukovoj šumi, 12. 07. 1997.**
- Polyporus squamosus* Hudson ex Fr. - Žabljak: Virak, u bukovoj šumi, 12. 07. 1997 **; NP "Biogradska gora" pored jezera 25. 07. 1997.
- Polyporus varius* Fr. - NP "Lovćen", Ivanova korita u bukovoj šumi, 19. 08. 1997 **; Kući: Građen, Šaljeze, u bukovoj šumi na bukovoj grani 24. 08. 1997.**

Bjerkanderaceae

Climacocystis borealis (Fr.) Kotl. & Pouz. - Hajla, u jelovoj šumi, ogromna kolonija na panju jele 01. 08. 1997.*

GANODERMATALES

Ganodermataceae

Ganoderma applanatum (Pers.) Pat. - NP "Biogradska gora" na panju listopadnog drveta, 14. 07. 1997; Mojkovac: Bistrica, Ravnjak, na bukovom panju 27. 07. 1997.**

CORTICIALES

Stereaceae

Stereum subtomentosum Pouzar. - NP "Biogradska gora" na panjevima bukve u blizini Biogradskog jezera 25. 07. 1997.**

PHRAGMOBASIDIOMYCETES

TREMELLALES

Tremellaceae

Exidia glandulosa (Bull.) Fr. - NP "Biogradska gora" pored jezera, na bukovom deblu 26. 07. 1997.**

Tremella lutescens Pers. - Gorica, na suvoj hrastovoj grančici 07. 01. 1997.**

DACRYMYCETALES

Dacrymycetaceae

Calocera cornea Batsch - NP "Biogradska gora" pored jezera 25. 07. 1997; Hum Orahovski na panju *Fagus moesiaca* 14. 11. 1997.**

Calocera viscosa Pers. ex Fr. - Jelovica: Kurmarija, ispod jele 30. 07. 1997.**

Dacrymyces deliquescens (Bull.) Duby. - NP "Biogradska gora" pored jezera, na truloj grani 25. 07. 1997.**

A S C O M Y C O T I N A
HYMENOASCOMYCETES

PEZIZALES

Helvellaceae

Helvela crispa (Scop.) Fr. - Podgorica: Čemovsko polje, na zemlji u vještačko četinarskoj sastojini, 1. 12. 1997. leg. D. Ratković.**

Ascocorine cilihnium (Tul.) Korf. - Kući: Hum Orahovski, na dobro natrulom panju *Fagus silvatica* 29.11.1997.*

Ascobolaceae

Ascobolus furfuraceus Pers. ex Fr. - Komovi: Bindža, na kravljnoj balezi, 10.08.1997.*

Pezizaceae

Peziza nivalis (Heim et Remy) Moser - Kući: Žijevo, na vrhu preko 2000 m, na zemlji, uz snježni namet koji se pod proljetnjim suncem topio, Đurđevdan, maj, 1995. Identifikovana 1997.*

Sarcosphaera eximia var. *nivea* Mos. - Žabljak: Motički gaj u stelji u bukovoj šumi, 12. 07. 1997. **

LEOTIALES

Leotiaceae

Neobulgaria pura (Fr.) Petrak - Hum Orahovski, na putu za katun, na oborenom bukovom deblu, 26. 10. 1997**; Kući: Šaljeze, na oborenom bukovom deblu, 14. 11. 1997.**

XYLARIALES

Sphaeriaceae

Xylaria longipes Nitscke - NP "Biogradska gora" pored jezera, na suvim granama listopadnog drveta, 25. 07. 1997.

Xylaria polymorpha Pers. - NP "Biogradska gora" pored jezera, na bukovoj grani 25. 07. 1997.

DISKUSIJA

Istraživanjima u 1997. godini obuhvaćeno je 127 makromiceta, 119 Basidiomycotina i 8 Ascomycotina. Od toga 16 vrsta su novoopisane za Crnu Goru, za 89 vrsta dati su podaci o novim lokalitetima, 56 vrsta potvrđuju prisustvo na starim lokalitetima.

Na prikazanoj listi vrste novoopisane za Crnu Goru obilježene su znakom*.

Tab. 1. Novoopisane vrste za Crnu Goru

Red. broj	vrsta
1.	<i>Boletus fechtneri</i>
2.	<i>Boletus impolitus</i>
3.	<i>Boletus luridus</i> var. <i>erythroteron</i>
4.	<i>Xerocomus spadiceus</i>
5.	<i>Russula aurata</i>
6.	<i>Hygrophorus latitabundus</i>
7.	<i>Mycena croccata</i>
8.	<i>Pluteus brunneoradiatus</i>
9.	<i>Cortinarius hinnuleus</i>
10.	<i>Hebeloma sinapizans</i>
11.	<i>Amanita lividopallescens</i>
12.	<i>Lepiota griseovirens</i>
13.	<i>Climacocystis borealis</i>
14.	<i>Ascocorine cilichnium</i>
15.	<i>Ascobolus furfuraceus</i>
16.	<i>Peziza nivalis</i>

Vrste: *Russula aurata*, *Hebeloma sinapizans* i *Boletus fechtneri* susretali smo i tokom ranijih istraživanja ali su one igrom slučaja ostale ne zabilježene u našim već objavljenim radovima. Tokom jeseni 1993. godine *Hebeloma sinapizans* je zapažena u brojnim populacijama na Građenu, prosto je preplavila sve ivice bukove šume, dok je tokom 1997. godine bila malobrojna.

Na spisku determinisanih vrsta nalazi se i *Peziza nivalis*. Ona je

pronadena u maju 1995. godine za vreme jedne planinarske ture na Žijevu, na vrhu koji je visok preko 2000 m, ali smo je odredili tek ove godine.

Simbolom dvije zvjezdice ** označeni su novi lokaliteti za već opisane vrste. Novi lokaliteti su dati za 89 već opisanih vrsta, od toga:

5 novih lokaliteta za vrste *Oudemansiella radicata* i *Amanita vaginata* var. *plumbea*;

4 nova lokaliteta za *Clitopilus prunulus*;

3 nova lokaliteta za *Boletus luridus*, *Leccinum griseum*, *Pluteus atricapillus*, *Agaricus campester*, *Polyporus arcularius* i *Micromphale perforans*;

2 nova lokaliteta za 12 vrsta;

1 nov lokalitet za 53 vrste.

Najčešće nalazene vrste tokom istraživanja u 1997. godini su: *Boletus erythropus*, *B. luridus*, *Oudemansiella radicata*, *Amanita vaginata* var. *plumbea*, *Marasmius alliaceus*, *Polyporus varius*, *Amanita umbrinolutea* i *Clitopilus prunulus*.

Tab. 2. Familije sa većom brojem zastupljenih vrsta

Familija	broj vrsta
<i>Boletaceae</i>	23
<i>Marasmiaceae</i>	17
<i>Agaricaceae</i>	16
<i>Tricholomataceae</i>	7

Tab. 2. Rodovi sa većim brojem zastupljenih vrsta

Rod	broj vrsta
<i>Boletus</i>	11
<i>Amanita</i>	8
<i>Mycena</i>	6
<i>Polyporus</i>	4
<i>Marasmius</i>	4

Na prikazanoj listi makromiceta nalaze se i vrste koje, prema Crvenoj listi (ING 1993), imaju status ugroženih makromiceta u Evropi. One su svrstane u četiri kategorije koje izražavaju stepen njihove

ugroženosti i potreban nivo zaštite koji im treba obezbijediti:

A grupi, u koju su svrstane gljive kod kojih je zapaženo smanjenje rasprostranjenosti, rapidno opadanje populacija, koje su iščezle u mnogim zemljama i kojima je potreban visok nivo zaštite, pripadaju: *Boletus satanas*,

B grupi u, koju su svrstane gljive kod kojih je zapaženo smanjenje rasprostranjenosti, očevidno postojano opadanje brojnosti, koje su iščezle u mnogim zemljama i kojima je potreban srednji nivo zaštite, pripadaju: *Boletus fechtneri* i *B. impolitus*.

C grupi, u kojoj su svrstane gljive koje su široko rasprostranjene ali rasutih nepovezanih populacija, koje su manje iščezle i potreban im je niži nivo zaštite, pripadaju: *Boletus aereus*, *B. appendiculatus*, *Hygrophorus hypothejus* i *Astraeus hygrometricus*.

Istovremeno na listi determinisanih makromiceta nalazi se 7 vrsta koje se, prema listi koju je sačinio LIZON (1995), u nekim zemljama Evrope tretiraju kao iščezle ili im prijeti iščezavanje (po IUSN kategorijama). Lizonova lista je sačinjena prema podacima Crvenih lista formiranih u Austriji, Njemačkoj, Velikoj Britaniji, Norveškoj, Poljskoj, Švedskoj i Slovačkoj.

Tab. 3. Makromicete koje se nalaze na Lizonovoj listi

<i>Boletus aereus</i> ,
<i>Boletus appendiculatus</i> ,
<i>Boletus impolitus</i> ,
<i>Boletus satanas</i> ,
<i>Astraeus hygrometricus</i> ,
<i>Ramaria aurea</i> ,
<i>Pycnoporus cinnabarinus</i> .

LITERATURA

- BREINTEBACH, J., KRÄNZLIN, F. (1984): Champignons de Suisse, tome I. Éd. Mycologia, Lucerne.
- BREINTEBACH, J., KRÄNZLIN, F. (1986): Champignons de Suisse, tome II. Éd. Mycologia, Lucerne.

- BREINTEBACH, J., KRÄNZLIN, F. (1991): Champignons de Suisse, tome III. Éd. Mycologia, Lucerne.
- BREINTEBACH, J., KRÄNZLIN, F. (1995): Champignons de Suisse, tome IV. Éd. Mycologia, Lucerne.
- BUCZACKI, S. (1989): *Funghi of Britain and Europe*.-London. 320 str.
- CETTO, B. (1970-1993): *I funghi dal vero, I ÷ VII*, Trento. 3042 str.
- DENNIS, R. W. G. (1978): *British Ascomycetes*. Vaduz. 585 str.
- FOCHT, I. (1986): *Ključ za gljive*. Zagreb. 382 str.
- FOCHT, I. (1987): *Naši vrganji*, Zagreb.
- FOIERA, F. et al. (1993a): *Funghi-Amanite*. Bologna. 144 str.
- FOIERA, F. et al. (1993b): *Funghi-Boleti*. Bologna. 260 str.
- GALLI, R. (1996): *Le Russule*. Milano. 480 str.
- ING, B. (1993): *Towards a Red List of Endangered European Macrofungi*. In D. N. Pegler, L. Boddy, B. Ing & P.M. Kirk (Editors). *Fungi of Europe: Investigation, Recording and Conservation*, pp. 231-237. Royal Botanic Gardens, Kew.
- MAZUIR, D. (ED) (1995): *Classification. Le vade-mecum du mycologue*. Editions de la Fédération Mycologique Dauphiné-Savoie. 73600 Moutiers.

THE MACROMYCETES OF MONTENEGRO
(Contribution to the knowledge of the macromycetes
of Montenegro 18)

by
Branislav Perić & Olgica Perić

Summary

The paper presents the results of the researches carried out during the 1997, in the frame of the project "Fungi of Montenegro". The list of the taxa investigated encloses 119 Basidiomycotina and 8 Ascomycotina, from which 16 species are newly established for Montenegro: The are: *Bolctus fechtneri*, *Bolestur impolitus*, *Boletus luridus* var. *erythroteron*, *Xerocomus spadiceus*, *Russula aurata*, *Hygrophorus lalitabundus*, *Mycena croccata*, *Pluteus brunneoradiatus*, *Cortinarius hinnuleus*, *hebeloma sinapizens*, *Amanita lividopallescens*, *Lepiota griseolvirens*, *Climacocystis borealis*, *Ascocorine cilichnium*, *Ascobolus furfuraceus* i *peziza nivalis*.

Among presented species of macromycetes there are some which

occupy the IUCN Red list of 1993, having the status of the endangered European species. They are repatriated in four categories, in dependent of the degree of their endangerment and the necessary level of their protection:

A group, enclosing the species which the repatriation and the population are in rapid decrease and which need a high level of protection: *Boletus satanas*,

B group, which presents a diminution of repatriation and obviously a decrease of population of fungi. In some countries those species have been disappeared. This category needs a middle level of protection: *Boletus fechtneri* and *B. impolitus*.

C group encloses the species which are well distributed, but with incoherent populations. They need a low level of protection: *Boletus aereus*, *B. appendiculatus*, *Hygrophorus hypothejus* and *Astraeus hygrometricus*.

In the some time on the list of Macromycetes identified, there are 7 species which, according to LIZON' list (1995), are considered extinct in some European countries, or treated to be come so (IUCN categories). The LIZON' s list is established on the base of Red lists of Austria, Germany, Great Britain, Norway, Poland, Sweden and Slovakia. They are: *Boletus aereus*, *B. exp appendiculatus*, *B. impolitus*, *B. satanas*, *Astraeus hygrometricus*, *Ramaria aurea*, *Pycnoporus cinnabarinus*.